

L. A. SENECAS
AGAMEMNON.

VERTAELT

door

L. V B O S.

TE DORDRECHT,

Ter Druckerye van GILLIS NEERING, tegen over de Lomberde-brugh. In 't Jaer 1661.

OPDRAGHT,

Aen de HEER

JURIAEN DE BOCCARDA

MYN HEER,

SOo verre is het daer af, dat dit mijn tegenwoordigh onderwind, U E. sal hebben te doen verwonderen, dat deselve niet alleen dese, maer oock ver andere plichten van mijn handt moet verwacht hebben: In aenmercking, eensdeels, van de groote liefde die U E. tot de Dicht-konst, in het loffelijck uytvoeren, van sijn dubbelde Hannibal, getoont heeft, ende noch dagelicks aen de beminnaers van dese konst bewijst: anderdeels, van de bysondere deught die ick van U E. Persoon ontfangen en genoten heb, die my eeuwigh tot danckbaerheyt verplichten. Ick heb, om eeniger mate, my van de blaem van een ondanckbare vergetelheyt te ontlasten, dese kleyne erkentenis willen te wege brengen, niet om daer mede omtrent u bewesene deught te volstaen, maer om te betoonen dat U E. weldaden noch by my in geheughnis zijn, en dat ick geen grooter passie of drift hebbe, als my eenmael ten vollen omtrent U E. groote verdiensten te ontlasten. Het is dan de Agamemnon van den grooten Seneca, die wy U E. opofferen, ons verseeckerende dat hy geen beter bescherminge als onder Uwe handen sou konnen genieten, wiens liefde en yver tot de konst, hem hunne plichten niet sullen laten ontbreecken. Ontfangt dan Heer dit offer, met soodanige gunstige handen, als het hert genegen en verplicht is, van hem, die sich de eer derft aenmatigen, van sich te noemen

Dordrecht, desen 20. van Wijn-maent, 1661.

Mijn Heer,

U E. Verplichte Dienaer,

L. v. Bos.

Op L. A. SENECAS
AGAMEMNON.

Vertaelt door

L. VAN DEN BOS.

WIe oit vermaeck schiep, op 't Toneel
Te hooren, met een gladde keel,
Een bloedigh Treur-spel, daer de smaadt
En jaloezy tot hoogh verraadt
Uitbarsten, kom' in ouwdt Mysenen,
Zijn lustigh ooge en ooren leenen.

Hier voert ons VAN DEN BOS ten toon,
Wat SENEKA voor 's Keysers Troon,
Voor zoo veel eeuwen broght in 't licht,
Op 't levendighst, in Duitsch gedicht:
Maer van Apoll hier toe verkooren
Dat Neroos Meester word' herboren.

Alekto hier 'er Treur-rol speelt,
Daar 't * bastaart Monster-dier, geteelt
Van moeders vader, en gebaart
Van eygen zuster, 't moordigh zwaart
Vrouw Klitemnestra uit doet rukken,
Haar eygen man in 't hart te drukken.

* Egistus.

Wat

Wat baat het, na tien-jarigh wo'en,
Het trotſe Trojen te verdoen!
Voor AGAMEMNON, nu Egiſt
Te huys zijn eer en roem verquiſt?
En hem na Trojen te vernielen,
Verzent by 's vyants bleeke zielen.

Wat baten hem den Troiſchen roof!
Toen * Priaems dochter geen geloof
Verkreegh, die met vergoden ſtijl
Hem ſpelden dat Egiſtus bijl
Hem dreighden, 't noodt-lot deed hem bukken
In zijn beſchoren ongelukken.

* Kaſſandra.

Dit leert; dat, ſchoon men met geweldt
Zijn welbekende vyandt vellt,
Men echter, vrienden in de ſchijn,
Geveinſden die doch vyandt zijn,
Moet vreezen haer bedekte laagen;
Te meer in eigen huis en maagen.

S. VAN HOOGSTRATEN.

SPREECKERS.

THYESTES GEEST.
CLYTÆMNESTRA.
ÆGISTHUS.
VOEDTSTER.
EURYBATES.
CASSANDRA.
AGAMEMNON.
ELECTRA.
STROPHIUS.
REY van TROYINNEN.
REY van ARGOLISCHE VROUWEN.

Stommen,

ORESTES.
PYLADES.

L. v. Bos

AGAMEMNON.

EERSTE HANDEL.

Thyestes Geest.

Ier ben ick uyt gebraeckt, en weêrom hoogh gesonden,
Uyt Plutoos duyster Rijck, en Tarters nare gronden,
Onseecker wat my meer of min te haten staet.
Den afgrondt vlied ick, 't licht versoey ick, en my gaet
Een schrick door dese ziel, een beving door de leden,
Ick sie mijn Vaders Hof, ick sie, ô ijslickheden!
Mijn Broeders huys, ick sie den drempel en de sael
Van Pelops, d'eerste plaets van Konincklijcke prael,
Daer de Pelasgen 't hooft der Koningen vercieren,
Hier plegens' op den Throon d'yvooren staf te swieren.
Hier was de Raet-plaets, dit gegeven tot 't bancket.
My lust te keeren, wat is 't dat mijn geest verlet?
Wie sou niet liever self de nare poel betreden?
Wie sou niet liever sien, in d'afgrondt hier beneden
De Wachter van de Hel, met sijn drie-dubb'le mondt,
Sijn manen schudden dat de Helle dreunt in 't rondt?
Daer hy, die lijdt de straf van soo veel sware sonden,
Keert na sich selven, op 't onrustigh radt gebonden.
Daer Sisyphus vergeefs den steen na boven rolt,
En met sijn last weêrom ter neder suyssebolt.
Daer Tityus den Gier voedt met sijn ingewanden,
Daer Groot-vaer Tantalus in 't water tot de tanden,
Noch echter smacht van dorst, terwijl het vluchtigh nat
Sijn drooge mondt ontsinckt, en schreumt te zijn gevat:
Tot straf van 't snood' bancket de Goden aengeheven.
Maer wat gedeelt van 't quaet door dit gedroch bedreven,

Kan't uwe, ô Oude, zijn; dat vry tot desen dagh,
Van alle grouw'len maecke een ruymen overslagh.
De Rechter van de Hel, mijn quaet sal 't al verdoyen,
Alleen mijn Broeder gaet in boosheydt my te boven.
My, nauwelijcks versaedt (wie sulck bancket verveelt)
Van mijn drie kinderen, van vleesch uyt my geteelt.
Nochtans tot hier en toe, wat quaet sy heeft gevonden,
Blijft door de Luck-vrouw noch de Vader ongeschonden.
Maer 't quaetste volght, daer my, door 't noodt-lot, open staet,
't Zaet dat ick heb geteelt te vullen met mijn zaet.
Soo ver was 't dat ick sulck bevel met schrick sou hooren,
Dat de begeerte self my indrong door de ooren.
Op dat ick dan mijn selfs in als gelijck moght zijn,
Soo draeght mijn Dochter vrucht. Van wie geteelt? Van mijn.
Geparst door 't noodt-lot. Vrucht, die grouwelijck verkregen,
Den Vader selver staet in grouw'len op te wegen.
Natuur is afgedwaelt van reden en van Wet.
Ick ben 't die heb vermengt (ô Hemel staet verset)
Den Vader met den Man, wat bloet was immer nader!
Den Soon en Neef te saem, de Groot-vaer met den Vader,
Den nacht self met den dagh, en wat noch meerder niet!
Maer late trouw is 't die noch eyndelijck aensiet
Hen, die vermoeyt van 't quaet, en ongehoorde stucken,
Na sulck een noodt-lot, 't hooft noch omslaen na gelucken.
Siet Agamemnon komt, der Koningen bestier,
Die duysent schepen zijn gevolght op sijn bannier,
Gekomen om de strant van Troja te vercieren,
En na tien Zonnen over Ilion te vyeren.
Hy komt, om sijne borst te oop'nen voor het stael,
Dat Ledas Dochter heeft gewet op haer gemael.
Nu sal weêr, op sijn beurt, sijn bloedt sijn huys bestromen;
Ægystus in de plaets van Broeder Atreus komen;
Nu gaet en swaert, en bijl, en moort geweer in swanck,
En ongehoort bestaen al weêr sijn ouden ganck,

Ick sie des Konincks hooft van een geklooft in stucken,
De boosheydt is na by, de loosheydt sal 't gelucken.
De moort verwoest, het bloedt des Konincks disch besmet,
En Pelops kamer heeft al weêr een moort banckett.
Den dagh van over lang tot dit bedrijf verkoren
Die komt, waeromme ghy Ægisthus zijt geboren.
Waerom is 't dat de schaemt u voor-hooft dus bestrijckt?
Dat twijffelmoedigh dus u rechter-handt beswijckt?
Wat pooght ghy by u self te vragen, t'overleggen,
Of 't u betaemt? gaet heen u moeder sal 't u seggen.
Maer waerom of de nacht dus in den Somer draelt?
En Wintersche uren self in traegheydt achterhaelt?
En wat verbiedt 't gesternt hier boven te verdwijnen?
Wy houden Titan op, kom laet den dagh nu schijnen.

REY van ARGIVISCHE VROUWEN.

O valsch geluck van Vorsten salen!
Met klater-gout geciert,
Hoe stelt ghy die u vyert
Om hoogh, om haest te laten dalen!
Daer nimmer scepter (wie se lust)
Heeft seeckerheydt of rust.
Sorgh volght op sorgh, en nieuwe klachten
Vervullen d'oude steê,
Met bitter wee op wee,
En nieuwe stormen van gedachten;
En nimmer sulck een soeten dagh,
Die vry is van geklagh.
Recht als verwoedigh toegevare,
Op Syrtis dorre zant,
Vervolgens over-hant,
Door Noorde-windt ontstelde baren,
Of op Bisanthus woeste Meyr,
Gebure van den Beyr:

Den Beyr, verboden 't nat te drincken
  Van vader Oceaen,
  Die brullend' om doet gaen,
Boötes op sijn ooge wincken.
  Soo drijft het lot, bestier van 't Al,
  O Vorsten uwe val.
Ghy wenscht, en vreest de vrees te planten
  U slaven in 't gedacht,
  En nimmer sulck een nacht,
(In spijt van wachters en trawanten)
  Die u, hoe seer 't u ziele lust,
  Gunt soete vree of rust.
De slaep, de temmer van de dieren,
  Die yeder borst, hoe vast
  Aen sorgh geboeyt, ontlast,
En doet u van geen sorgen vyeren.
  Daer yeder toren, yeder wal,
  Moet duchten voor den val.
Den val onmijdelijck beschoren,
  Daer Vorsten zijn verwoedt,
  Elck na des anders bloedt,
En sich het Krijghs-gerucht laet horen,
  En Mavors, die het alle schent,
  Sijn wreede Wolven ment.
Recht, schaemt, en min van bet-genoten,
  De trouw, dat seecker pant,
  Gevest door handt aen handt,
Sijn ballinck uyt het Hof gestoten;
  En in haer plaets komt vrouw Belloon
  Daer weder met 'er woon:
Belloon, verselt met wreeck Godinnen,
  Elck even seer verwoedt,
  Te trappen met de voet,
'Te hoogh-geresen Hof-gesinnen.

Die ſchoon bedrogh, en wapen-ruſt,
  Dus boeten hare luſt.
Haer eygen laſten doen ſe duycken,
  En ſelf de Luck-vrouw ſwicht,
  Voor haer te ſwaer gewicht,
Onmachtigh weelde te gebruycken.
  En niemandt ſeylt met ſulck een windt,
  Die niet te vreeſen vindt.
Het hoogh gebouw, dat opgetogen
  Het hooft ten Hemel ſteeckt,
  En door de wolcken breeckt,
Self buyten aller menſchen oogen;
  Sich aldermeeſt gegeeſſelt vindt,
  Door regen, ſtorm en windt.
Het boſch, wiens toppen 't Swerck bereycken,
  Siet menighmael verbaeſt,
  Wanneer een ſtorm-windt raeſt,
Haer outſte en onverſet-baerſte eycken,
  Self in een oogenblick, een ſtondt,
  Geworpen neêr te grondt.
Wat ſoeckt en meer en meer te treffen,
  d'Ontſachelijcke brandt,
  Geſwaeyt door Jovis handt,
Als Rotſen die ſich 't hooghſt verheffen?
  En wat is vryer van geval
  Als 't ſtil' en lage dal?
Dé door het bloedt, geſwollen ſpieren,
  Sijn koortſen meeſt verdacht,
  En daer men 't offer ſlacht,
Verkieſt men eerſt de vetſte Stieren.
  Dus al wat dat het luck verheft,
  Het ongeval haeſt treft.
Maer matigheydt heeft langer ſtonden,
  En wel hem die in ſtaet

Geniet een middel-maet,
Door nijdt beoorloght noch geschonden:
Wiens ziel noch windt, noch Zee en lust,
Maer houdt sich aen de kust.

TWEEDE HANDEL.

CLYTEMNESTRA, VOEDTSTER.

WAt siet ghy slappe ziel, bekommert en verlegen,
Na sulck een groot bestaen, noch om na veyl'ge wegen?
Wat tobt ghy heen en weêr? besluyt, en weet niet wat?
Daer afgesloten is voor u een beter pat?
't Was tijdt voorheên, noyt sulcks te hebben ondervonden,
d'Eensame koets en trouw te houden ongeschonden,
Den heyligen scepter oyt u trouwe toegewijt
Van smaedt te hoeden, ach! 't is alles uyt 'er tijt.
Tucht, Recht, Godtvruchtigheydt, soo heyligh van te voren,
En schaemt, die te vergeefs gesoght wordt, eens verloren.
Wat toeft ghy? leght den toom de boosheydt op den neck,
Het quaet vindt door het quaet het veylighste vertreck.
Haelt nu te voorschijn, wat oyt vrouwe dorst versinnen.
Wat oyt geschonden trouw bestaen deed en beginnen
Ontsinde min vervoert door ongetemde brandt.
Wat oyt Stief-moeder wrocht op Stief-soons ingewandt,
Wat oyt verhitte Maeght, en vluchtigh voor de toren
Van Colchis Throon, bestondt, te wreet om na te sporen.
Op d'eerste Pijn die oyt Neptunus veldt doorsneed.
Wat immer stael, of wat oyt gif, voor wercking deed.
Wat oyt Mycenas Hof voor grouw'len aen dorst vangen.
Met u gesel verselt gaet, gaet u susters gangen.
Maer wat! dat diefs bestaen, die ballinghschap, die vlucht,
Betaemde haer kindtsheydt veel te kinderlijck beducht.
U past een grooter stuck. VOEDT. Geduchte vrouw gekoren;
Tot Argos Koningin uyt Jovis zaet geboren.

Wat is 't dat ghy aldus stilswijgend' overslaet?
Wat is 'et daer aldus u borst van swanger gaet?
Al swijght u tong, te trouw het melden af te vergen,
U aenschijn wil nochtans de smarte niet verbergen.
Des wat het zy, vergunt u selven plaets en tijdt,
Vertoeven heelt wel, dat self reden niet en lijdt.
CLYT. Mijn leet en kan niet min als slap vertoeven dragen.
Mijn brullend' ingewand voelt sich door vlammen knagen;
En vrees die sich ter sluyp met dese min vermengt,
Is 't die my evenstaegh te bitt're nopen brengt.
Hier doet de afgunst, hert, en borst, en longe jagen,
Daer weder schrickt mijn ziel soo snooden jock te dragen,
En echter dese min geen Over-heer en lijdt,
En midden in dit heyr van smart, dat haer bestrijdt,
Komt afgemende schaemt, versmaet, veracht, verschoven,
En in mijn weêr-wil steeckt het bloosend' hooft weêr boven.
En soo wordt heen en weêr mijn angstigh hert gerolt.
Recht als een Meyr dat hier door winden wordt gesolt,
Daer door de stroom geparst, en soo gedruckt, gedreven,
Staet als onseecker wie de eer van 't spel te geven.
De toom ontsackt mijn handt, en waer de smart en hoop
My roepen, derwaerts streckt de snelheydt van mijn loop.
En 't dwalend' hout moet zijn in 't tobben van de baren,
Alwaer 't gemoedt ons dwaelt, volght luck het voor-val garen.
VOEDT. Blint is dien reuck'loos die 't geval tot leyts-man kiest.
CLYT. Die 't uyterste onheyl treft, by 't twijff'lich niet verliest.
VOEDT. U schult is 't schuyl en veyl, wilt slechts u on-moedt lijden.
CLYT. De vloek van s'Konincks huys breeckt deur aen alle zijden.
VOEDT. U druckt noch 't eerste quaet, en 't tweede vangt ghy aen.
CLYT. De boosheyt stellen maet is recht een dwaes bestaen.
VOEDT. Die boos heên op hoopt, heeft oock dubb'le straf te vresen.
CLYT. Het vyer of stael moet vaeck een heylsaem middel wesen.
VOEDT. Geen mensch slaet soo terstont aen 't uyterst' sijne hant.
CLYT. Voortvarentheyt is best, als 't quaet sich tegen kant.

VOEDT. De heyl'ge naem van trouw sal die u niet bewegen?
CLYT. Ick, tien jaer Weduw, hebb' in 't laetst een man gekregen.
VOEDT. Gedenckt het zaet dat ghy te samen hebt geteelt.
CLYT. Oock 't houw'lijck van Achill soo treurigh uytgespeelt,
In 't bloedt van Iphigeen, toen is de trouw gebleecken
Omtrent de moeder. VOEDT. Soo veel vruchteloose weecken,
En d'onbewogen vloot door weer en windt verlet,
Heeft door haer heyligh bloet d'onschuld'ge maeghd geredt.
CLYT. Ick Jovis zaet, soo rijck in hoogh vergode magen,
Heb dan voor Doris vloot, ô schand'! mijn kindt gedragen.
My komt noch weêr te voor, dat schandigh trouw-verbondt,
't Geen Pelops huys soo schoon, wat segge ick! kostlijck stondt,
Hoe dat de vader self, met onbeschaemde kaecken,
Van valsch te off'ren scheen soo weynigh werck te maecken.
Toen Calchas self verschrickte op d'antwoort die hy droegh,
En 't offer self sijn vlam van schrick ter zijden sloegh.
O stam, gewoon in 't quaet u selven t'overwinnen!
Wind koopt me om bloet, om Krijg verwoest men huysgesinnen.
VOEDT. Gedenckt dat sy de reys aen duysent kielen gaf.
CLYT. Van Godt vervloeckte reys, daer soo veel zielen 't graf
Om derven, Aulis had haer veel te lang genoten,
En walgende, die vloot vol grouw'len uytgestoten.
En hy, die 't soo begost, vervolght in 't selve quaet,
Geboeyt door haer die vast in sijne banden gaet,
En doof voor 's vaders bee, besit, de Goôn tot toren,
De roof van Smintheus; wil na geen Achilles horen,
Noch hem, die al 't geheym van 't noodt-lot juyst doorsiet,
(Trouw Wichlaer, gelt het ons, maer voor Slavinnen niet)
Noch self het treurigh volck bestreên door s'Hemels plagen,
Noch soo veel lijcken als hy siet ten lijck-vyer dragen,
Noch self het hoogh gevaer van Argos laetste val,
Daer sulck een heyr versmelt in 't oogh van Trojas wal.
't En helpt niet, daer de Vorst sich self laet overwinnen,
En sonder vyandt valt, en dweept door kracht van 't minnen.

Ja

Ja weêr sijn min herstelt, en om de slaefsche koets
Niet leegh te laten, stelt Achilles op den toets,
Ontneemt hem Briseus kindt, met overgeven handen,
Besit haer die hy mint, in spijt van sijne tanden.
Siet hem die dus door 't stael na Paris leven staet,
Hoe die berooft van reên self Paris gangen gaet,
En sich ten derden door d'ontsinde laet ontsinnen;
Raest om Cassandra, die verworpen Priesterinne,
En maeckt, self nu de wal van Troja leyt ter neêr,
Haer tot sijn echte Vrouw, en Priaem tot sijn Sweer.
Bereydt u mijn gemoedt en blaeckende ingewanden,
Geen kleenen oorlogh staet u heden voor de handen.
Vangt eerst het schelmstuck aen: wat tijdt wacht u verstandt?
Tot Pelops scepter prael in Priaems dochters handt?
Of doen u dochters dy en moet en kracht versaecken,
Die ghy quanswijs nu gaet tot droeve Weesen maecken?
Of is 't u soon voor wie u stoute handt beswijckt?
Die soon die maer te veel sijns vaders aert gelijckt?
Sou wel hun ongeval hun hachelijck verliesen,
U dan, verbasterde, den sijde wegh doen kiesen?
Die sulck een keer van staet in 't kort staet uyt te staen?
Wat toeft g'ellendige, ghy moet 'er eynd'lijck aen.
De Stief-moer komt vast aen van Godt of Droes beseten,
En soo u listen geen bequamer wegen weten,
Het stael self door u borst volvoer soo braven saeck;
Treff' twee gelijck, en meng de wreeckster met de wraeck.
En doodt soo stervende, die u ter doodt verdoemen,
Sulck sterven is geen doodt, noch ongeval te noemen.
VOEDT. Ghy Koningin betoomt de drift die u ontroert,
Besiet het geen ghy doet, den overwinnaer voert
Den roof van Asia naer Argos rijcke stranden,
Als wreecker van Euroop, en Priaems huys in banden,
En 't moedigh Phrygia voor lang ten dienst gewijdt.
En hem belaeght ghy, die Achilles in sijn tijdt

Sijn

Sijn ſtael noyt off'ren derfde, hoe oock ſijn hert aen 't branden,
Van blinden yver hem het ſwaert gaf in de handen.
Noch Ajax Telamon, hoe oock ſijn breyn ontroert
Door ſtervens luſt, dien Helt de doodt als tegen voert.
Noch Priaems dapp're ſoon, die ſoo veel trage weecken
De voortganck ſtuyten koſt der afgematte Greecken.
Noch Paris ſeeck're ſchicht, noch Memnon ſwart van huyt,
Noch Xanthus die met doôn ſijn baren ſagh geſtuyt,
Noch Simois geverft door macht van droeve lijcken,
Noch ſelf Neptunus ſoon hoe nauw te vergelijcken,
Noch 't Thraciaenſche Rot door Rheſus aengeleyt,
Noch d'ongeborſte Maeghd die pijl en bijlen ſweyt.
Die pooght ghy, daer hy keert, om 't huys te ſegen-pralen,
Te ſlachten, en ſijn bloet te off'ren in ſijn ſalen.
En ſulck een heylloos ſtuck te wercken voor 't Altaer?
Of 't wreeckend' Griecken nu te traegh tot wreecken waer?
Ach! ſtelt u ſelf te voor de buyt die vaſt ſijn ſchepen
Door nauw'lijcks Zees genoegh, naer Argos komen ſlepen,
En 't trouwloos Ilium verdroncken in ſijn bloet,
En Priams huys dat vaſt het laetſte noodt-lot boet,
En in vergelding komt te kuſſen onſe handen,
Bezadight doch u ſelf, en ſluyt u drift in banden.

ÆGISTHUS, CLYTEMNESTRA.

De tijdt, die mijn gemoedt ſoo laſtigh viel en ſwaer,
Komt eyndelijck aen, en dreyght my 't uyterſte gevaer.
Wat deyſt ghy mijn gemoedt, en laet op 't eerſte blincken
Der wapenen, de kracht en 't ſtael ter neder ſincken?
Stelt vry u ſelf te voor de Goôn op 't hooghſt verſtoort,
Te dreygen u beſtaen niet min als bloet en moort.
Maer kant u tegen 't leet, ſoo lang voor u beſchoren,
En in en op u borſt laet ſtael en vlamme ſmoren.

CLYT. Ægiſthus, ſulck een zaet, als u het weſen gaf,
En achte gene doodt voor ongeval of ſtraf.

ÆGIST. Ghy

ÆGIST. Ghy Ledas dochter die mijn jeught eerſt leerde minnen,
In min en in gevaer, getrouwe geſellinne,
Verſelt my ſlechts, en u verwijſde bedt-genoot
Sal wederom u bloedt uytbraecken in u ſchoot.
Dien kloecken vader als 't ſijn kinderen gelt aen 't leven.
Maer wat is dit dat dus u bleecke wangen beven,
En 't treurigh aengeſicht, verflauwt, de gront beſchouwt?
CLYT. De echte min helaes mijn poogen 't onder houdt,
En drijft my achterwaerts, laet ons het zeyl gaen ſtrijcken,
En keeren, daer 't ons had betaemt noyt af te wijcken.
Laet ons de handt weêr ſlaen aen d'eens-verlaten trouw,
Hy ſondight nauwelijcks die ſondight met berouw.
Een yeder ſtaet den wegh tot tucht en zeden open.
ÆGIST. Ontſinde hoe dus, kondt ghy gelooven, kondt ghy hopen,
Dat Agamemnons bedt, dat Agamemnons trouw
Beſtendigh zy, en u ſal kennen voor ſijn vrouw?
Neemt dat 'er niets en zy het geen u ſtaet te vreſen,
En dat ghy noyt u plicht verlaten hebt voor deſen.
't Geluck nochtans het geen hem nu dus ſmeeckt en vleydt,
En opvoert boven reyck van reden en beſcheydt,
Maeckt hem verwaent, die ſelf voor d'Ithakoyſche lagen,
Oock ſijn geſellen viel te laſtigh te verdragen.
En wat ſal 't nu zijn met dat breyn van ſelfs ſoo prat,
Nu dat ſijn ſegen wordt verrijckt met Priaems Stadt?
Ja ſelf Myceen 't geen hem als Koninck kon gedoogen,
Buck voor den dwing'landt nu op 't wencken van ſijn oogen.
De voorſpoet voert te licht des menſchen ſinnen op.
Voorts ſiet hoe dat hy komt omcingelt met een trop
Van vrouwen, opgeſmuckt, en Troyſche leger-hoeren,
Waer onder Phœbus maeghd de vlagge ſchijnt te voeren;
En geeft als Koningin den mind'ren hoop haer wet.
Die ſult ghy lijden deel te hebben aen u bedt?
En wilde ghy al ſchoon, ſy ſal haer lot niet mengen,
Maer ſtaet u 't hooghſte leet der vrouwen toe te brengen

Een by sit daer u man, ondraeghgelijcke spijt!
Sijn beste krachten en sijn uren by verslijt,
Terwijl de spijt en vrees vast houdt u sinnen wacker,
Noch Koninckrijck, noch bedt en lijden geenen macker.

CLYT. Wat voert ghy weêr op nieuw mijn dolle sinnen aen,
Ægiste en weckt de vlam, alreets aen 't ondergaen?
Ick neem 't soo, hy, gewoon in heerschappy te leven,
Pooght sich in sijn Slavin een weynigh toe te geven.
't En raeck geen echte vrouw daer nauw op acht te slaen,
Den Koninck past wat meer, als eenigh onderdaen.
Of eysche ick nu met recht de banden van de trouwe,
Die ick soo machteloos was selver t'onderhouwen?
Hy zy vry milt daer van die self genae behoeft.

ÆGIST. Ja 't is soo, overhandts elckander dus getoeft;
Men schel malkand'ren quijt, och arm! u zijn vergeten
Der Vorsten Wetten, daers' haer meed' te payen weten;
Hoe streng sy tegens ons, hoe sacht zijn tegens haer,
't Is 's Konincks hooghste recht, elck past dat hy 't bewaer,
Sich toe te geven, 't geen m' in and'ren niet wil dulden.

CLYT. Gaf Menelaus geen vergifnis van haer schulden,
En voeghde se aen sijn zijd', die snoode Paris hoer,
Die met Europa steld' heel Asien in roer?

ÆGIST. Maer Atreus soon was aen geen vreemde min gebonden,
Noch heeft door steelsche tocht sijn echte koets geschonden:
Maer Agamemnon siet met duysent oogen om,
Naer uwe misdaedt, op dat hy sijn schuldt verblom.
Neemt dat g' onnosel zijt, (om 't hachelijck af te meten)
Wat baten suyv're leên, wat baet een goet geweten,
Daer haet het oordeel veldt? men moet voor schuldigh gaen,
Als 's Rechters keur en wil tot onse schult verstaen.
Of sult ghy dus veracht, van sulck een Heer der Heeren,
Noch hope vinden naer u Vader-landt te keeren,
En ballinck hier van daen na Sparta gaen om heul,
Op hoop van soo 't ontgaen u bedt-vooght en u Beul?

Ghy pooght maer ydelijck u vreese toe te geven,
Eens Konincks echt-breuck scheyd geen bandt als met het leven.
CLYT. Oprechte trouw alleen heeft kennis van mijn daedt.
ÆGIST. Voor lang is't dat voor trouw geen Hof-poort open staet.
CLYT. Met gulde ketens sal ick mondt en tonge binden,
ÆGIS. 'tGout self heeft krachts genoeg en mont en tong te vinden.
CLYT. Ach d'overige schaemt wil boven, 't gaet hoe 't gaet,
Wat hindert ghy? wat geeft g' al vleyend' quaden raedt?
Of soudt g' u selleven wel pogen vroedt te maecken,
Dat ick om uwent wil een Koninck sou versaecken,
Die Koningen bestiert, en echten onverhoets,
Soo edel als ick ben, een ballinck mijne koets.
ÆGIST. 't Schijnt gy Thyestes soon by Atreus slecht wild noemen.
CLYT. Voeght vry den Neef daer by, om 't hoogst' van u te roemen.
ÆGIST. Niet sonder Godt-spraeck dus geteelt en voortgebracht,
Wie 't schande duydt of niet, 'k ontveyns niet mijn geslacht.
ÆGIST. Geeft soo Apol de schult van sulck nature schennen,
Die uwe grouwelen weêr rughlings deden mennen.
Op 't snood' banket. Wat terght ghy Pæan met verwijt?
Die 't huys al uytgeleert in vrouwen schennis zijt;
Die slechts een man zijt om naer anders koets te poogen?
Packt u van hier, en voert m' u stam-smet uyt mijn oogen,
Mijn Koninck en mijn man, mijn huys en sael ontfang.
ÆGIST. De staet van ballinck was mijn erf al over lang.
Wy zijn niet ongewoon soo swaren tucht te dragen;
Soo ghy 't beveelt Mevrouw, u wille te behagen,
U huys en Argos sal ick ruymen soo terstondt.
Ja soo my sulck bevel gebraght wordt uyt u mondt,
't Vertoeve niet (het woordt gae slechts mijn daedt te voren)
In mijn bedroefde borst dit blancke stael te boren.
CLYT. Noyt lijde ick sulcks, te wreet voor mijn verlieft gemoedt.
Sy heeft genae verdient die tegen wil misdoet,
Kom gaen wy liever om in dese standt van saecken,
Tot uytkomst van 't gevaer een overlegh te maecken.

Rey van Argivische Vrouwen.

O jeught tot hooge roem gebooren
Laet nu de lof van Pæan hooren.
En 't loof dees feeſt gewoon,
Ons luſtige hayren kroon,
En lauwer ſwiere ons om onſe ooren.

Inachus ſtam, en ghy, ter eeren
Thebanen helpt ons rey vermeeren,
Sy die, ô Eraſijn,
U ſtrandt-genoten zijn,
En aen u held're ſtroom verkeeren.

Sy die Eurota haer ſtrant ſien raecken,
En die Iſmenos ſtroomen ſmaecken,
Die Manto, Maeghd en Soon
Geboren uyt Latoon,
Eerſt leerde 't offer toe te maecken.

Ghy overwinnaer der Trojanen,
En trouwelooſe Phrygianen,
U gulden boge ontſpant,
Door u gevreeſde handt,
De vreede ſloopt onſe oorloghs vanen.

Ontlaſt u ſchouders en gewrichten,
Van uwen koocker vol van ſchichten,
En uwen vinger ſtier
De toonen van u lier,
Daer Pan den pijper voor moet ſwichten.

Maer om u geen ooren te vervelen,
En wild geen ſchelle toonen ſpelen,
Maer ſulcke als 't ſpeel-tuygh maeckt,
Als 't ſlechts u vinger raeckt,
Om ons u minne meed' te deelen.

Is't bly, het vulle ons vry de ooren,
Sulcks als ghy aen de Goôn liet hooren,
Wanneer het aerdts geslacht,
Van oproer lang verdacht,
Besweecken voor 't vyer van 's vaders toren.

Toen se om u't bloedt van 't hert te tappen,
En Ossa en Pelion als trappen,
Gebruyckten, om, tot schimp,
Te stijgen op Olymp,
En soo op Jovis Throon te stappen.

Laet u oock by dees Reye vinden,
O Jovis suster en beminde,
Deelachtigh aen het Rijck,
En aen het zaedt gelijck,
U eeren w' als u Kerck-gesinden.

Ghy zijt het die de Schaer der goede,
In 't plichtigh Argos wild behoeden:
Wiens handt stelt maet en stee;
Aen oorlogh en aen vree:
En Mars kondt toomen in sijn woeden.

Geniet, tot teecken van den sege,
De Kroon van Atreus nasaedts wege,
En gunstelijck ontfang,
Het Feestelijck gesang,
Den hollen Bus-boom soo ontsegen.

U laet 't Gejuffer tegen varen,
't Gestreel der ritselende snaren,
U danckt met heus gebaer,
De Grieckſche vrouwen Schaer
Met vyer en 't roocken der Altaren.

Een Runder wit en onbesprongen,
Wiens hals noyt jock-hout heeft gedrongen,

Sal voor u Altaer ſtaen,
En 't bloedigh marmer ſlaen,
Met vreughde ſangen wel beſongen.

En ghy die wijſheydt hebt verkoren,
Uyt 's vaders wijſe breyn geboren,
O dapp're oorloghs maeght,
Door wie 't ſoo dick belaeght,
Verwaten Troja in bloedt moet ſmoren.

U ſal de ſchaer ten hooghſten prijſen,
Den jongen deeren met den grijſen,
Dewijl de Prieſterin,
Ons uwen Tempel in
Schijnt door d'ontſloten poort te wijſen.

Voor u is reets een ſchaer voor handen,
Die 't hayr verciert met roſe-banden,
U d'oude vader geeft,
Hoe kout en afgeleeft,
Den offer-wijn met bevende handen.

En u vriendin der krijghs-geſellen,
Die 't hen ſoo gunſtigh wiſt te ſtellen,
Sal elck met blijde klanck
Berey den lof en danck,
En al u gunſten gaen vertellen.

Ghy, ſegh ick, die de ſpot der winden,
Het dwalend' Delos ſwaer te vinden,
(Daer 't licht u eerſtmael vondt)
Met wortels in de grondt,
Voor alle ſtormen wiſt te binden.

Dat nu te ſeecker op ſijn banden,
In 't midden van de water landen,
Dat volghſaem plach te zijn,

Den

Den ſnel gewieckten Pijn,
Houdt ſtee vaſt aen haer groene ſtranden.

Ghy die d'hoovaerdige doet bucken,
En kinderloos haer hayren plucken
Niobe in ſmart vereelt,
Van Tantalus geteelt
Tot die beſchoren ongelucken.

Sy die ten roem van u Diane,
Sipylus top beſproeyt met tranen,
En in haer marmer kout,
In tijdt en ſmart verout,
Noch echter van geen rouw kan ſpanen.

Elck man en vrouw om ſtrijdt ſal poogen,
U beyder Godheên te verhoogen,
Maer ghy voor al de ſchaer,
O grooten Donderaer,
Die 't alles dwinght door u vermogen.

Op wiens gewenck van d'Aſſe dolen
De lage en hoogh verheven Polen.
Ghy die het groot geſlacht
Op aerden hebt gebracht.
Van d'hooge en wijt beroemde Argolen.

O over Groot-heer ſiet u panden,
Van u geteelt, tot ſmaedt noch ſchanden.
Van Godheydt noyt ontaert,
Die dieper aendacht baert,
Ontfangt de gaven van onſe handen.

Maer ſiet een Krijghs-man komt hier veerdigh aengeſtreecken,
Sijn weſen blijck'lijck geeft van blijdtſchap tael en teecken,
Sijn ſpeer aen 't yſer voert den krans die ſy verdient,
Het is Euribates des Konincks trouwe vrient.

DER-

DERDE HANDEL.

EURIBATES, CLYTEMNESTRA.

O Otmoedigh bidde ick aen na sulck een weder varen,
En langen tocht vermoeyt, de Tempels en Altaren,
En d'Huys-goôn offer ick mijn lang gewenschte plicht,
Ter nauwer noodt geloof vergunnende aen 't gesicht.
Ghyliens voldoet oock u beloft aen d'Hemel-lieden;
De roem van Argos, waerdt gantsch Griecken te gebieden,
De soon van Atreus keert verwinnaer in sijn landt.
CLYT. Een blijden! maer waer toeft, op Zee of op de strandt,
Mijn Waerde helft gewenscht nu vijf paer droeve jaren?
EURIB. Hy ongedeert, vol roem, en al 't verdriet ontvaren,
Heeft sijn behoude voet gedruckt in eygen zant.
CLYT. Men vyer dees heyl'gen dagh met waerdige offerhandt,
En eer de Goôn, wat traegh, hoewel tot gunst gedreven,
Is Menelaus, seght my Bode, noch in 't leven?
Mijn suster waer is die, segh op, aen welcken oort?
EURIB. 'k Hoop beter als ick vrees, mijn wensch den Hemel hoort.
Want 't twijff'ligh Zee-lot, geeft geen seeckerheydt te hoopen.
Wanneer de gantsche vloot in 't ruym was uytgeloopen,
Ontstelde sich de Zee gantsch hevigh door de windt,
En maeckte een yeder schip voor sijnen macker blindt.
Self Atreus dapp're soon in dese onstuymigheden,
Heeft meerder leet als oyt voor Trojas wal geleden;
Terwijl hy wijt en zijd' door 't woeste peeckel dwaelt,
En als verwonnen, geen verwinnaer, binnen haelt
Sijn weynigh door de Zee en windt ontredde kielen.
CLYT. Seght op wat ongeval kost dus de vloot vernielen?
Of wat voor Zee-geval de Vorsten dus verdeelt?
EURIB. 't Is bitter dat ghy eyscht, en 't geen de vreught verveelt,
Een blijde boodtschap met een droef verhael te mengen,
Daer ick mijn hert en mondt wel swaerlijck toe kan brengen.

Ontſtelt door 't ongeval. Clyt. Voldoet ghy my in dees,
Die 't quaet te kennen ſchroomt, vermeerdert ſijne vrees,
Het twijffeligh verlies, plagh 't hert wel 't meeſt te prangen.
Eurib. Na 't lof van Trojas val, beſchoren over lange;
Verdeelt men al de buyt, en yeder ſlaet in Zee.
Den oorloghs-man ontlaſt ſijn zijd', vermoeyt alree,
Van 't afgeſloofde ſwaert, langs d'overloop, in 't varen,
Wierp yeder hier of daer ſijn trouwe beuckelaren,
En voeght de ſtrijdtb're vuyſt gewilligh aen de kloet,
Dewijl het marren elck de hooghſte pijn aen doet.
Als van des Konincks ſchip het teecken wierdt gegeven,
En door het ſchel trompet den royer aengedreven,
Wijſt deſen eerſt den wegh door 't ongeruſte zout
De vloot van duyſenden; een ſachte koelte ſtout
De kielen voort in 't eerſt, en doet ſe nauw'lijcks hellen,
In 't linnen ſpelende, en de baren ſacht'lijck ſwellen.
De Zee blinckt door de vloot, en leyt 'er door bedeckt.
Elck met genoegen na den dootſchen oever ſtreckt
Sijn oogen, en beſchouwt de nu verlaten ſtranden:
Segeus uythoeck, elck ſlaet flucx de riem ter hande,
En komt de windt te baet, door arbeyt en door kracht,
En ſpeelt nu af nu aen, als 't werck het mede bracht.
't Gevoorde peeckel drayt, de zijden ſtaen en kraecken,
Van door 't geſlagen ſchuym de baren wit te maecken.
Soo haeſt de koelt wat bet te wackeren begint,
Laet elck van roeyen af, en ſet het aen de windt.
En 't Krijghs-volck gaet ſich op den overloop verſpreyen,
Om 't wijcken van de ſtrandt met oogen te geleyen,
Of van den krijgh te doen een onderling verhael:
Helt Hectors dreygen, en ſijn ſnev'len door het ſtael:
Het ſlepen van ſijn romp aen d'aſſen van den wagen.
Wat Priam geven moſt, om 't lijck ten vyer te dragen.
Hoe Jovis Altaer wierdt met 's Konincks bloedt beſpat.
Terwijl aenmerckt men hier en ginder in het nat,

Den Delphin ſijnen rugh ſelf uyt de golven beuren,
En met ſijn vinnen vaſt de groene baren ſcheuren,
Al ſpeels-gewijs, en houdt gedurigh ſich aen boort,
Of ſchiedt voor uyt of na, in 't ſoch, de kielen ſpoort;
Nu d'eerſte van de vloot, ter vlucht gaet achterhalen,
En nu de duyſentſte, menſchſuchtigh te ſien dwalen.
Den oever en de ſtrandt nu in de golven daelt,
En Idas top maer nauw de kring te boven haelt.
De ſwarte domp alleen, noch niet ontleert te rijſen,
Schijnt maer van Ilium alleen de plaets te wijſen.
Het eenighſte dat noch de bitt're troep behaeght.
En Titan ginck nu ſijn vier-voetige afgejaeght
Verlichten van het jock, en liet Diaen haer Reyen
Te voorſchijn brengen, als den dagh ſtondt op 't verſcheyen.
Een kleynen nevel, die vaſt door 't beſwalcken groeyt,
Omſloegh de Gulde Son, van ſijne reys vermoeyt;
En gaf in 't dalen aen het Weſten quaet vermoeden,
Van op een and're wijs te vallen aen het woeden.
't Geſtarnte ſtaet en blaeckt op 't aenſtaen van de nacht,
De zeylen labberen, verſteecken van de kracht
Der winden. Maer terſtondt ontſtaet een windigh ſuyſſen,
Dat van 't geberghte daelt, en wackert onder 't ruyſſen.
De wijt-geſtreckte ſtrandt, en rotzſen ſlaen geluyt,
De baren door de windt aen 't ſwellen, barſten uyt:
Terwijl de Maen het hooft te met gaet onderhalen,
De Starren duycken, en beſwalcken hare ſtralen
Met nevels, en de Zee met yſſelijck gerucht
Rijſt aen den Hemel, die terwijl het oogh ontvlucht,
Door dubb'le duyſternis, en dick beſtreecke wolcken,
En mengt haer ronden met des Zees onſtuymē kolcken.
Het Ooſt en Weſt, het Zuyd' en Noorden overhandt
Beſpringen 't hollend' nat van dees en gene kant,
En halen uyt de grondt het diepſte van de ſtromen.
Elck even ſeer geſpitſt het Meyr her op doen komen.

En rollen over een de vloet tot wraeck geterght.
En Boreas brengt van 't Strymonische gebergh
Een sneeuw-jacht. Notus woelt aen Libiaensche stranden,
Aen Syrtes platen, en gevarelijcke zanden.
Maer hier en blijft het niet, hy overlaên met vocht,
Verweckt het peeckel-schuym, gevallen uyt de locht.
Terwijl de Westen windt het Oost daer 't licht sal stijgen,
En 't Nabatheesche Rijck verwoed'lijck gaet bekrijgen.
En Caurus uyt sijn macht met holle kaecken blaest,
Dat strandt en oever krimpt. Den diepen afgrondt raest,
En 't groot Gestel geheel aen 't slaecken en bewegen,
Dreyght neêr te buygen, hare Poolen na ontsegen,
Om soo met Goôn met al te storten, en de romp
Op nieuw te brengen tot een ongeredde klomp.
De hitte wederstaet het woeden van de winden,
De windt de hette pooght te teug'len en te binden.
De Zee begrijpt sich self nu langer niet, maer spat
Sich self te buyten, door het vers en 't zoute nat.
Soo veel verlichting kan het jammer niet oorboren
Als 't quaet te kennen dat haer hopen stelt verloren.
Al 't licht wordt door de schauw en nevel uytgedooft,
En 't aerdtrijck berght als in een helsche nacht sijn hooft:
Het schitteren alleen van snelle blixem stralen
De wolcken met een glants, en d'holle Zee bemalen,
En midden in de schrick van sulck een naer gesicht,
Verstreckt 't benauwde hert noch tot een heughlijck licht.
De vloot nu valt sich self al lastigh over lange.
De kielen boort aen boort, en boegh aen boegh te prange,
En t' onsacht aengetast door 't dijnen van de grondt,
Die sincken die de stoot de alderswackste vondt.
Daer wordt 'er, om de loop van 't holle Meyr te volgen,
Een, als in 't ingewandt van d'afgrondt, ingeswolgen,
En flucx weêr uytgebraeckt, die sinckt door al de last,
Een ander sloopt de zijd' te vinnigh aengetast.

Die door een hooft-baer wordt gantsch plotslijck overvallen.
Die drijfster masteloos, en zeylloos onder allen.
Ja't opgerechte hout en lijdt noch rae noch spriet,
En't hol drijft door de Zee, een romp en anders niet.
Noch reden noch gebruyck en is hier van vermogen,
De konst heeft enckel uyt, door't onheyl afgewogen.
De schrick, die yeder een het koude hert beslaet,
Den dootschen Schipper stelt geheelijck buyten raet.
De riem ontslaet de handt, haer door de schrick ontgleden,
En al het poogen keert in schreyen en gebeden.
De stoute Griecken en den ballinck den Trojaen,
Om een en selfde saeck, haer leven, houden aen.
Wat kan het noodt-lot niet! self Pyrhus derft benijden
Sijn vader mannelijck gesneuvelt onder't strijden.
Ulysses ruylde wel met Aiax lot voor lot.
De jongen Atreus soon met Hector, hoe bespot
En om de wal gesleept door Peleis segen-wagen.
En Agamemnon wenscht nu Priams lot te dragen.
Al wat voor Trojas wal gesmoort leyt en gevelt
Heet nu geluckigh, als gesneuvelt in het veldt,
Als door d'onsterflijckheydt van roem ten Throon geheven,
En verre van de doodt, hoe seecker buyten't leven;
Als dat, hoe oock het zy, een drooge grondt beslaet,
Daer haer verwinning in met bloedt geschreven staet.
Sy sonder roem en eer door daden te betrachten,
Staen nu te toeven dat de baren haer versmachten.
Dat dapp're manschap, daer den Tros soo dick voor vloot,
De ziel te storten uyt door een verachte doodt:
Een doodt vol schaemte. Ghy wie dat ghy oock mooght wesen
Der Goden, door soo veel verdriets, gesmaeckt voor desen,
Te vreden noch versaedt, het onheyl op den top,
Der Greecken, magh het zijn, laet eenmael held'ren op:
't Geen Troy' hoe wraecks gesint met tranen soo besuren,
Maer soo noch langer dus u straf-sucht heeft te duren,
En't

En 't Dorische geslacht het wit is van u wraeck,
Wat smoort ghy 't overschot van Troja, om wiens saeck
Wy beyde dus vergaen, bedwingt de woeste baren,
Die soo Trojanen als den boosen Grieck bevaren.
Dus seggen se en niet meer. Siet Pallas storten neêr,
Met Jovis snelle vlam en blixem in de weer,
Die wat haer handt vermagh met Gorgons nare blicken,
Met speer of blixem, tracht op 't nauwste te beschicken,
En door een nieuwe storm op nieuw van boven raest:
Treft Aiax slechts alleen door soo veel leets verbaest
Noch moedeloos, soo als hy 't zeyl tracht in te halen,
Door 't snel en kissend' vyer van stercke blixem stralen;
En weêr na 's vaders wijs herhaelt met meer gewelt,
En eynd'lijck Oileus soon met schip en scheeps-tuygh velt
En dompelt in het nat, hy weder opgedolven,
Steeckt als een rots op nieuw het hooft op uyt de golven,
En hoe door 't vyer versengt, beweeght het zoute nat
Met armen, en de kiel met beyd' sijn handen vat,
Terwijl hy lichter laegh, in dese duysterheden,
Een licht op Zee verstreckt, en brandt in al sijn leden.
Hy eynd'lijck aen een rots met goet geluck gelandt;
Sijn stem laet hooren uyt het diepst' van 't ingewandt:
Dus heb ick water, vyer, en Zee en locht verwonnen,
Den Hemel heeft gedaen al wat haer macht sal konnen,
Dus lust het my, het een en 't ander Element,
De wreede Pallas met haer blixem overendt,
En 't onbekoorlijck diep, door kracht van mijn gewrichten
Getempt te sien, en voor geen oorloghs God te swichten,
Gestut met Hector noch Apollo self t'ontsien;
Dees buygen met de Tros verwonnen hunne knien,
En sou ick duchten nu voor 't flickerende branden
Des blixems, aengevoert door slappe en vrouwe handen?
Jupijn slae handt aen 't werck, meer wilde hy, dus verwoedt:
Wanneer de Zee-god op gedompelt uyt de vloedt,

Met sijnen drie-tant slaet het hart gesteent ontbonden,
Van hare wortels, met den dollen Heldt te gronde.
Door water, vyer en aerdt te samen overmandt,
En een verwinnaer en verwonnen over handt.
Wy door een ander quaedt, en ongeval belopen,
Bevinden ons terstont ten eynde van ons hopen.
Een ondiept leyt 'er, loos en keyseligh van grondt,
Daer Caphareus uyt veel meer als eenen mondt,
Het nat ten Hemel spuyt, 't geen af stuyt op de tippen,
Van barre waden en in 't nat bedolven klippen.
Een afgebroken rots puylt diep in Zee voor uyt,
En vangt van beyde Zeên het ruysschende geluyt,
Met uytsicht t'eener zy op Pelops rijcke stranden,
Ter ander op het nauw, dat, schoon beknopt van landen,
Noch echter houdt van een, hoe d'een en d'ander woedt,
't Ionisch peeckel schuym, en Phryxus dolle vloedt.
Aen d'eene zy bespiet dat Lemnos vuyl van daden,
Aen d'ander Aulis, traegh van Doris vloot ontladen,
En Chalcis. Dese rots met toorts-licht in de handt,
Beklimpt dien Nauplius, en door de valsche brandt,
Als door een vyer-baeck, lockt de reets verlegen zielen,
En leyt op 't ondiep soo ons afgedwaelde kielen.
De Pijnen sitten hier en ginder op een klip,
En 't ondiep sloopt wel haest soo menigh weer-loos schip.
Een ander hangt alleen ten deelen in de baren,
Die slaeckt sijn macker, soo hy pooght te rugh te varen;
Soo dat geen meerder quaedt gevreest wierdt voor de handt,
Als 't lang gewenscht en nu te vroegh bekomen landt;
En 't diep noch korts soo wreedt, en euvel te verdragen,
Sou voor dees vuyle kust den doodtschen loots behagen.
Dit woeden duurt tot aen het traege morgen root,
Als, 't nat gestilt, het licht sijn gulde poort ontsloot,
Om eynd'lijck 't nacht-werck van het opperste vermogen,
En sulck een droef verlies te toonen aen onse oogen.

CLYT.

CLYT. Sal ick dien ondergang met rouw beklagen van
De Griecken, of de komst bejuychen van mijn man?
Dit weckt mijn blijdtschap op, maer dees te swaer om dragen
Geslage wonde, geeft my reden om te klagen.
Ghy vader, die om hoogh het eeuwigh Rijck als Heer
Bestiert, bevredight ons de grim der Goden weêr.
Laet onder dies het hooft in groene blaed'ren duycken,
En d'offer-pijp als nu sijn soetste toon gebruycken:
Een sneeuw-wit offer-beest de vloer des Tempels slaen,
Maer siet een droeve schaer onschicklijck, ongedaen,
En ongeciert van hayr, van treurige Troyinnen,
Waer boven uytsteeckt die verwoede Priesterinne,
Die ongetemde maeghd, aen God Apol verlooft,
Met heyl'ge lauweren verciert haer moedigh hooft.

REY van TROYINNEN. CASSANDRA.

Wat soeter quaedt, den mensch van sijn geboort,
Die levens lust, het dwaes gemoedt bekoort,
Daer sulck een wegh het quaedt t'ontvlieden,
Sich selven schijnt ons aen te bieden.
Een vrye doodt ons toeroept onverhoort!

Die haven altijdt wel bezeyligh,
Aen sulck een soeten stilheydt heyligh,
Die die geniet, hoe't oock sich schickt,
Blijft altijdt stout en onverschrickt,
En voor de swaerste stormen veyligh.

Voor't blaecken van des snellen blixems schicht
Dat onversetbaer herte niet en swicht,
Het woedend' grauw vol woeste nucken
En dreyght het met geen ongelucken,
Noch des verwinnaers wreet en straf gesicht.

Noch't dreygen van ontstelde baren,
Door stormen nimmer aen't bedaren,

Noch 't woedend' heyr gespitst op wraeck,
Noch wolck van stof, het krijghs vermaeck
Van opgesetene Barbaren.

Het sloopen van verheven poort of wal,
Den Borger reed' te trecken met haer val,
Daer 't oorloghs vyer het al gaet schenden,
En Mavors woed' met ys're benden,
De droeve schrick van heuvel, bergh en dal.

Hy sorgeloos voor toren boden,
Van slechte en krachteloose Goden,
Versaeckt des Hemels licht en Son,
En daelt verblijdt naer Acheron,
En Stijx de woonst der bleecke dooden.

Hy onverschrickt sijn leven brengt ten endt,
En set een pael sijn jammer en ellendt.
Gelijck de Vorsten die gebieden,
Ja self d'onsterff'lijcke Hemel-lieden.
Ellendigh die geen wegh tot sterven kent.

Wy sagen Dardanus gestichten,
En Trojas hooge muren swichten,
Door 't vinnigh Grieckscche vyer aen brandt,
Doch niet door macht van vyandts handt,
Als eertijdts door Alcides schichten.

Noch Peleus soon uyt Thetis Goden zaedt,
Noch hy die streedt in sijn geleent gewaedt,
En sloegh door schijn de Troysche drommen,
Noch rouw, Achill' aen 't hert geklommen:
Hoe oock die smert naer Trojen overslaet.

Maer aen haer roem most dit ontbreecken,
Door list, en niet door macht der Greecken
Te sneuv'len, door geen stael noch moet,

Maer

Maer door een onverwachte gloet.
Door Sinon heym'lijck aengesteecken.

Sy die geweldt van sulck een oorloghs schaer,
Te leur steld' een verloop van soo veel jaer,
Om eenen nacht ten val beschoren,
Haer gantsche roem te sien verloren,
Een smoockend' vack daer eertijdts Troja waer.

Wy sagen 't groot gevaert gestegen
Ten Hemel op, als tot een segen,
Noodtschicklijck steewaert in geruckt,
Daer 't een verraders tong geluckt,
De Troysche naem van d'aerdt te vegen.

Het eycken ros van oorloghs list bevrucht,
Geschudt sloegh op ons drempelen gerucht,
En liet sijn ingewanden hooren,
De drommen sloegen onse ooren
Der Vorsten, door benauwde vrees beducht.

Toen moght men vondt met vondt betalen,
En op den vinder 't stuck verhalen,
En Griecken, dat van laagen wist,
Voorsichtigh vangen in haer list,
En haer geheven moedt doen dalen.

Men hoorde klaer 't geklater van 't geweer,
Een stil gedruys aen 't morren als van veer,
En Pyrrhus swaerlijck te bewegen,
Sijn list Ulysses voeren tegen,
En met verwijt sijn loosheydt gaen te keer.

Noch liet de jeught in slaep sich speelen,
En sloegh de handen aen de zeelen,
Daer Hectors soon aen d'eene kant,
Polyxena ter rechterhandt,
Met opgesteecken vreughde keelen,

De jeught verstreckt ten voorganck en geley,
Die mannen, dees de maeghdelijcke Rey,
Verselt met schoone Troysche snaren,
Belofte doende aen ons Altaren,
Met een verheught en vrolijck Feest-geschrey.

De mannen, d'oude met de jongen,
Met kracht in onse Tempels drongen,
'tWas al in vreught, een glantsch besat
Het wesen van de gantsche Stadt,
Elck scheen als uyt den bandt gesprongen.

Ja 't geen noyt oogh, hoe saligh, heeft beschouwt,
Sint Hectors lijck besloegh 't gestapelt hout,
Vrouw Hecuba kan vreughde toonen,
En greem-lacht met haer bleecke koonen,
Verset haer leet in hare borst veroudt.

Eylaes hoe sal men sich hier dragen?
Wat eerst en wat het laest beklagen?
Der Goden vest gestort in 't zant?
Of Tempels op haer Goôn verbrandt?
Maer tijdt en lijdt geen sulck gawagen.

U vader die ons sulck een vader waer,
Beklaeght alleen de Phrygiaensche schaer.
Wy sagen Pyrrhus wreeden degen
Geverwt door 't weynigh bloedt, ontsegen
U dorren hals, voor 't onbeweeght Altaer.

CASS. Spaent u van sulck getraen, ô treurige Troyinnen:
Maer eer de lijcken van u eygen huysgesinnen
Naer uwe plicht beweent, my raeckt mijn leet alleen;
Maeckt met mijn ongeval u quelling niet gemeen,
Maer laet my dese plicht genoegh zijn en volbrengen.
REY. 't Verheught een droef gemoedt sijn klaght met klaght te mengen.

Ver-

Verborgen quelling treft de sinnen aldermeest:
Maer een gemeene klacht ontlast de droeve geest.
Ghy oock hoe wel gewoon u ongeval te dragen,
En kondt u herten-leet genoegh alleen niet klagen,
Noch sulck een onderganck betreuren na waerdy,
Hoe oock in tegenspoet u hert besturven zy.
Noch sy die onder groene blaed'ren,
Beklaeght het ongevallligh naed'ren,
Van Prognes woeste bedt-genoot,
En Itys onverdiende doodt.
Noch sy die onder Vorst en daecken
Noch niet verleert haer rouw te maecken,
Maer Tereus wreede dartelheyt,
Al jammerende noch beschreyt,
Sijn machtigh na vereysch en reden,
Te treffen al u treurigheden
Noch al het ongeval en kruys
Van u doorluchtigh Konincks huys.
Noch Cycnus selfs aen Isters stranden,
Of Tanais bevrosen randen,
Daer hy in haers gelijck verkeert,
De Swane Rey haer sang ontleert,
Om 't uyterste van al sijn dagen,
Met lijck-gesangen te beklagen.
Noch, die de Zee heeft tot haer woon,
De droeve weduw Alcyoon,
Als hare Ceyx in haer gedachten
Vernieuwt haer jammeren en klachten;
Daer 't Meyr sijn hevigh woeden stilt,
Om 't broeyen van dit water wildt.
Noch dese, schoon noch veel verwoeder
Cybele d'hoogh-getoornde moeder,
Na volgens in verwoede klacht
Het hallef mannelijck geslacht,

Met rasend' sling'ren van haer ermen,
Om haren Atijs te bekermen.
't Getraen dat uyt onse oogen gaet,
Cassandra en weet van geenen maet,
Om dat ons leet, noyt af te lossen,
Is alle pael en maet ontwossen.
Wat neemt ghy van u hooft dit Priesterlijck cieraet,
Het zijn d'ellendigen die meest de Godheydt staet
Te eeren, en haer na haer waerdigheydt te loven.
CASS. Ach vrouwen ach! ons quaet is alle vrees te boven.
'k En acht niet noodigh meer te vallen Goôn te voet,
Haer Godheydt heeft niet daer her vinniger meed' woedt.
De Luck-vrouw heeft gespilt het laetste van haer krachten.
Waer is een Vaderlandt voor versche en nieuwe klachten?
Waer vader, suster, die Achilles schimp ontmoet?
Het Altaer self en 't graf zijn droncken van ons bloet.
Waer is de broederen schaer, wel eer ons hooghste segen,
Gantsch uytgeput, om soo Vorst Priams Hof te legen.
Soo vele koetsen staen als weduw in den rouw,
Behalven dese van de weêr-gewonnen vrouw.
Oyt Paris bedt-genoot. Sy soo gewoon te baren,
Gekroonde Hoofden, self gekroont haer grijse haren,
Soo vruchtbaer, slechts om stof te geven aen de vlam,
Ervaert een and're wegh, als immer 't noodt-lot nam,
Van straffen, en veraert in een onmenschlijck wesen,
Bast om 't vervallen puyn daer Troja plach te wesen.
En overleeft alsoo 't vernielde Vaderlandt,
Haer Hector, Priaem, en haer menschelijcke standt.
REY. God Phœbus Priesterin sluyt schierlijcke hare reden,
Een dichte beving komt bespringen hare leden,
Een bleecke verw haer mondt; de Goddelijcke vlecht
En 't maeghdelijcke hayr verheft sich regel recht.
De boesem jaeght, 't gesicht onseecker siet gedwalen,
En d'oogen binnewaerts verschuylen hare stralen,

Nu weder ſtrafen en ſtijf elck ooge ſich vertoont,
Daer recht ſe 't hooft om hoogh veel meer als na gewoont;
En ſtapt met hooge treên, nu pooght ſe weêr t'onſluyten,
Haer gorgel, weygerigh haer raſernij te uyten;
Nu kropt ſy nauwlijcks in haer woorden ongehoort,
De Godheydt wilder uyt en ſtaet in ſijn geboort.
CASS. Wat komt me u raſerny, ô vader Phœbus, tergen?
Wat voert ghy my ontſint naer uw gewijde bergen?
Wijckt, meer en ben ick u niet eygen, van my af,
Dooft uwe brandt in my, die m' oyt u Godheydt gaf.
Voor wien is 't dat ick dwael, geſlagen in mijn ſinnen,
Wien woedt ick? Troja leyt, wat magh ick gaen beginnen,
Voor lang van valſcheydt en van logenen berucht.
Waer ben ick? Siet het licht verſaeckt de duyſt're lucht.
Een diepe nacht beſtrijckt mijn maeghdelijcke kaecken,
Maer ſiet een dubb'le Son aen 't hoogh gewelfſel blaecken;
En Argos ſich vertoont verdubbelt aen 't geſicht.
'k Sie 't boſch van Ida, dat 't noodtſchickelijcke wicht,
Dien Herder ſit op nieuw als Rechter der Godinnen.
Vreeſt Koningen, 'k vermaen de ſnoepende huyſgeſinnen.
Die boerſche Voeſterling, ſlaet Atreus aen brandt,
Wat wil het ſtael aldus in Clytemneſtras handt?
Wien dreyght ſe d' onderganck, die woedende Amazone?
Wat ander ſchijnſel komt ſich aen mijn oogh vertoone!
Siet d' Africaenſche Leeuw, die temmer van 't gediert,
Aen een onedel zaedt, door minne-ſucht beſtiert,
Den gorgel biet, en vaſt aen armen en aen handen,
Voedt ſijn Leeuwin haer wreede en onvernoeghde tanden.
Wat looft ghy my behoudt uyt mijn geſlacht alleen?
O ſchimmen van mijn bloedt, ick volgh u na beneên;
U, vader, 't eenemael in Ilium begraven,
U, broeder, hulp en trooſt van u beſtreden magen,
En ſchrick der Griecken; niet om heerelijck te gaen,
Met dien Achillis roof verciert en aengedaen,

Noch tot verwoesting van de t'saem-gesworen kielen
Met vlam gewapent, maer, als waerdigh sulck ontzielen,
In uwe dapp're leên gereten en gescheurt,
En om de Troysche vest soo menighmael gesleurt.
U volgh ick, Troilus na, te graetigh om te paren
U handt met Peleus soon, u broeder, 't laest ervaren
Van d'overspeel'ge vrouw dien Goddeloosen haet,
Geschonden en geheel onkenbaer van gelaet.
Ja 't lust my selver Stijx met voeten door te waden.
Den drie-kop Cerberus, dat Rijck vol ongenaden
Van Dis te sien, die oude en afgesloofde boot
Voert heden Koningen naer 't woeden van de doot;
Soo d'overwonnen als verwinnaer. Waerde zielen
U bidde ick, u ô vloet van Tartars nare wielen,
Besworen by de Goôn, ontsluyt u nare Stijx
Voor 't jammerend' gesicht van d'overwonnen Phrijx.
Op dat sy sien de wraeck van 't schuldige Mycenen,
En sy hun naer gesicht dat schouwspel noch verleenen.
Aensiet ellendig', hoe het noodt-lot neemt sijn keer,
De rasernijen staen ten vollen in 't geweer,
Voorsien met Slangen, en wel milt van bloed'ge slagen.
De slincker yvert met den wraeck-toorts om te dragen,
Het bleeck gelaet dat staet in volle brandt en bloost.
Elck gort sijn bruyne kleet, soo swaren werck getroost.
De nacht-schrick maeckt gedruys, de ver-gestreckte leden
Der woeste Reusen in het duyster Rijck beneden,
Omtrent de vuyle poel, voor langen tijdt verrot,
Bewegen sich, en sien na dit verkeerde lot.
Den ouden afgevast, vergeet sijn speelsche baren,
En sijnen dorst, bedroeft door 't schrick'lijck wedervaren
Van sijn geslacht; Terwijl den Ouderling Dardaen
Sijn heuchelijcke moedt doet blijcken onder 't gaen.

REY. De raserny, nu gantsch de noodt-schick door gedrongen,
Besluyt sich self, en breeckt haer ongetoomde sprongen,

En valt gelijck een Stier voor 't hooger Altaer neêr,
Getreft door 't scherpste van het Priesterlijck geweer.
Heft weêr haer leden op, soo vol van God gesogen.
Siet Agamemnon komt sijn Huys-Goôn onder d'oogen,
Omringt met lauw'ren, en sijn huysvrouw, vol begeert,
Begroet hem, en terstondt met hem te rugge keert.

VIERDE HANDELING.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

TEn laetsten sien ick weêr mijn Huys-Goôn te gemoedt,
En vaderlijck besit, ô aerde zijt gegroet;
Verheerlijckt door den roof u Tempels en Altaren,
Van overwonnen en neêrslechtige Barbaren.
Dat Troja over lang geluckigh en vermaert,
Erkent u heerschappy gebogen neêr ter aerdt.
Wat let de Priesterin het hooft aldus te hangen,
Met cidderende leên, en bleeck besturven wangen?
Ghy dienaers heft haer op, en haer besprengt, op dat
Sy weêr bekomen magh, met koudt en suyver nat.
Sy opent haer gesicht; noch flauw en overtogen
Met nevelen, verheft, ô Konincks kint, u oogen,
En weckt u sinnen op, indien 't u anders lust,
Hier is voor u verdriet de haven van de rust.
Hier is een vyer-dagh.

CASS. Die heeft Troja ramp gegeven.

AGAM. Men eer d'Altaren,

CASS. Daer liet Priamus het leven.

AGAM. Men off're Jupiter.

CASS. Die toen op 't Altaer stondt.

AGAM. Wat meent ghy hier te sien d'onsael'ge Troysche grondt?

CASS. Ja Troja niet alleen, maer Priaem in sijn wallen.

AGAM. Hier is geen Ilium, wat laet ghy u ontvallen!

CASS. De dochter van Tyndaer maeckt Trojen over al.

AGAM. Slavin zijt niet bevreest en vrucht geen ongeval

Van u meestres.
CASS. Wat vrees! mijn mijn vryheydt is geboren.
AGAM. Leeft onbekommert.
CASS. Dat heeft my de doodt beschoren.
AGAM. Ghy lijdt hier geen gevaer.
CASS. Niet ick maer ghy te meer.
AGAM. Wat vreest hy die het al siet voor sijn voeten neêr.
CASS. Seght wat en vreest hy niet.
AGAM. Ghy dienaers slaet u handen,
Aen haer, tot dat se ontlast van God haer ingewanden,
Op dat haer raserny geen euvel en bestae.
Maer u, ô vader, die de wolcken voor en nae,
En snellen blixem stiert, die 't alles kondt regeeren,
Tot wien hun rijcken roof gelauwerden bekeeren.
En u, ô suster, van dien grooten bedt-genoot.
Argolische Godin, die ons dit heyl besloot,
Vereer ick met gewas der reuck-rijcke Arabieren,
Met lieffelijcken damp van vet-gemeste spieren.

REY van ARGOLISCHE VROUWEN.

O edel Argos door u ed'le Borgerijen,
O Argos soo besint,
Soo waerdigh, soo bemint
Van dese Stief-moêr die Alcides noyt mocht lijen.

't Onevene getal der ongepaerde Goden,
Hebt ghy door hem vervult,
Die dapper, met gedult,
Ten laetsten heeft volbracht vrouw Junos twaelf geboden.

En, door d'onbuyghsaemheydt van sijn gevreesde schoncken,
Die hooghste eer behaelt,
Dat hy daer boven praelt,
En laeft sijn trotse ziel door Goddelijcke droncken.

Om

Om wien Naturas wet Jupijn heeft doen verbreecken,
Als hy ten eynde bracht
Die dubbel lange nacht,
En Titan sijnen kring verlang moest oversteecken.

En ghy, ô Phœbe, moest u wagen Oost-waert mennen,
En 't glinst'righ morgen licht,
Dat dagh en nacht verlicht,
Sich by haer eygen naem ter nauwer noodt kost kennen.

Aurora quam wel met haer roode kaecken brallen,
Maer even al soo vlugh
Gedreven weêr te rugh,
Moest haren ouden weêr op nieuw in d'armen vallen.

Den opganck kost soo wel als d'onderganck bemercken,
In hunne tocht gestoort,
Godt Hercules geboort,
Door meer als eenen nacht, ten minsten, uyt te wercken.

Voor u, ô waerdigh kindt, geschickt ten hoogen Hemel,
Stondt al 't gevaerte stil,
En op des vaders wil,
Vertrock sijn snelle vlucht het boven aerdts gewemel.

De Leeuw die 't angstigh Wout Nemea hoorde brullen,
Swicht voor u stercke handt,
En 't wilt met stael beplant,
Moest oock u and're tocht en tweede roem vervullen.

Het Swijn verwoester van d' Arcadische valleyen,
Gevoelde u woeste kracht.
De Stier door uwe macht,
Moest laten tegen wil, ô Creta, uwe weyen.

Het vruchtbaer Monster, in vernieuwde kracht te teelen,
Verkeerdt u stercke handt,

Gewapent door de brandt,
Voor een gesloopte, u op te spalken soo veel kelen.

Den drie-kop Gerion door uwe speer door-regen,
Viel drie door een geweldt.
En uyt het Wester veldt,
Gaf't Oosten plaets voor 't vee door uwe handt verkregen.

De Kleppers niet gewoon op Strymons boort te grasen,
Noch daer den Hebrus wast,
Maer van den droeven gast,
In haer bebloede stal, op 't lillend' vleesch te asen.

Die voedt ghy op het laetst, als sadeloose dieren,
En sulck een voer gewendt,
Met die haer heeft gemendt,
Met den Tyran sijn snoode en afgemaeckte spieren.

De maeghd gewoon den boogh en oorloghs bijl te sweyen,
Ontruckt g' haer pijl en boogh,
Om 't roof gediert van hoogh,
Dat boos gevogelt voor u voeten neêr te spreyen.

De stam, soo rijckelijck met gulden loof beladen,
Bevandt sich aengerant,
Door een oorkundige handt,
En sloegh verbaest om hoogh haer vlugge en rijcke bladen.

De wachter nimmermeer in stille rust ontslapen,
Ontsprong op 't schel gerucht
Van gulde blat en vrucht;
En vandt in sijn venijn noch onderstandt noch wapen.

Maer hy verlaet met buyt en 't gulden Ooft beladen,
Het uytgeplondert wout,
Hy die den Drie-kop stout,
Naer opwaerts krachteloos te bassen of te schaden;

Maer gaende ſtom en dwee aen ſijn drie-dubb'le keten,
Hoe ſelf het licht beſwijck;
Ses oogen te gelijck
Moet ſluyten, die van dagh noch Sonne-licht en weten.

Door u geſtrenge macht is Dardans huys gevallen,
In logens uytgeleert.
Door u zijn omgekeert,
En een en andermael de trouweloose wallen.

Door u die tien verwoede en vruchtlooſe jaren.
Die 't heyr voor Troja lagh,
En noch geen eynd' en ſagh,
Met ſoo veel dagen koſt, verwinnaer, evenaren.

IV. HANDELING.

CASSANDRA.

YEts groots gaet binnen om, wat wonders werckt men daer,
Dat niet te wijcken heeft, ons ſmart van vijf paer jaer,
En wat is dit, verheft u moet noch eens by tye,
Geniet aldus de loon van uwe raſernye.
Wy winnen 't, hoe wy voor verwonnen Phrygen gaen,
't Gaet wel, ons ſtaet verrijſt, den ſtortende Trojaen,
Sleept Argos mé te grondt, gelijck in ongelucken,
Siet, u verwinnaer wijckt, en moet voor 't moort-ſtael bucken,
Soo klaer mijn oogh ſich noyt een voorval aen quam bien.
In 't ſuffen van mijn breyn, ick kan den handel ſien;
Ick ben ſ' omtrent, en ſchep mijn vreught uyt dit beſchouwen,
't En is geen valſch geſicht mijn oogen voor gehouwen.
Siet daer des Konincks ſael en dis in pracht en prael,
Gelijck 't tot onſent was voor onſe laetſte mael.
Van 't Troyſche purper gloeyt het dis-bedde aen de ſchalen,
Van oude Aſſaracus, in 't goudt de ſteenen pralen.

Hy ſelf met Priams roof verciert en aengedaen,
Pronckt in 't geſtickte kleet, als Koninck, boven aen.
Sijn bedt-genoot beveelt ſijn ſchouderen t' ontladen,
Van vyants roof, en van dees hatige gewaden:
En 't kleet, door hare handt geſteecken en gewrocht,
Haer handt door lange trouw beproeft en onderſocht,
Te paſſen. Ach ick ſchrick, mijn ziel begint te vreſen,
Sal deſe Ballinck dus des Konincks moorder weſen?
Sal d' Overſpeelder dus den waren bedt-genoot
Vernielen, en ſijn roem bepalen door de doodt?
De tijdt komt, 't Na-gerecht ſal 's Heeren bloedt ſien plengen,
En dit ſich ſelven in de volle ſchalen mengen.
Het doodelijck gewaedt verraedt den ouden Vorſt,
En levert hem aen haer, die 't quaedt beſteecken dorſt.
Dewijl de handt door al het kreuckelen en winden
Der ruyme vouwen ſiet geen doorganck uyt te vinden.
En 't hooft ſich ſelven boeyt in 't over-ruym beſlagh.
Daer boort den Half-man in ſijn boeſem met ſijn Dag',
Al bevende, en verlet ſijn ſtoot ten halver wegen.
Maer hy gelijck een Swijn, in 't dichte boſch verlegen,
Door bitſe Doggen, en in 't warre net verwart,
Soeckt, uyt ganck, hoe hy oock geprangt is en benardt;
Maer wat hy wint is ſlechts ſijn boeyens nauwer wringen,
En te vergeefs aldus tracht uyt den bandt te ſpringen.
Vergeefs pooght hy ſich ſelf van 't ruym gewaedt t' ontſlaen,
En ſijnen vyandt met ſijn handt te keer te gaen.
Maer Clytemneſtra met een bijl in hare handen,
Staet als den Prieſter, die omtrent ſijn offeranden
Sijn ſcherpen offer-bijl tot meer maels opwaerts heft,
En drey[illegible]nt den vetten hals te voren, eer hy treft,
Soo ſta[illegible]ie en mickt. Het raeckt, den ſlagh is al gegeven,
Het Koninckljicke hooft hangt aen een vleeſch-lap even;
En d'afgekapte romp, ontloſt een ſtroom van bloedt,
Aen geen zijd' leydt het hooft, dat te vergeefs noch woedt.

Noch

Noch is het Treur-ſpel naer het blijckt niet heel ten enden.
Men valt het lichaem aen, en gaet de leden ſchenden.
Sy helpt haer ſnoode Boel. Elck pooght met alle macht,
Te toonen wat ſy zijn, van wie en wat geſlacht.
Den eenen uyt Thyeſt, dat moorders huys geſproten,
Die Suſter van Heleen, twee eed'le ſtam-genoten.
De Sonne ſtaet verbaeſt op 't dalen van den dagh.
En twijffelt of hy 't pat ſal volgen dat hy plagh ;
Of wederom te rugge en opwaerts aengereſen,
Dien wegh weêr opſlaen die Thyeſt hem heeft geweſen.

ELECTRA.

Vliedt, ô ghy eenige hoop van 's vaders rechte wraeck,
Ontvliedt die moorders, en ontſteelt haer dat vermaeck.
Het huys is omgekeert, en t'eenemael te gronde,
De Rijcken ſtorten neêr, de wetten zijn ontbonden.
Maer wie komt ginder met een uytgelaten ren?
U aenſicht broeder, op dat niemandt u beken,
Bedeck ick met dit kleet, wie magh mijn ziel ontvlieden,
Wie vreeſt ſy angſtigh? ach! onſchuld'ge buyten-lieden,
U eygen huys alleen verwecke u angſt en ſchrick.
Maer ſtelt u vrees aen kant, mijn waerde broeder, ick
Beſchouw hier onderſtandt van trouwe en waerde magen.

STROPHIUS. ELECTRA.
ORESTES, en PYLADES, Stommen.

Uyt Phocis, naer ick heb den ſegen wech gedragen,
In Elis jaer-geſpel, beſtondt ick herwaerts aen
Te reyſen, om de plicht van vriendtſchap t'ondergaen.
En mijn gekeerde vriendt, op d'aenkomſt te begroeten,
Voor wie na tien-jaer ſtrijdts den Tros heeft ſwichten moeten.
Wie is doch deſe die dus uytbarſt in getraen,
En dus verbaeſdelijck my ſchijnt te ſchouwen aen?

Ick ken haer Atreus zaedt, wat treuren of wat prangen
Kan in een vrolijck huys Electra u hert bevangen?
ELECT. Mijn vader leyt vermoort door moeders wreede handt.
Nu soeckt men 't kindt, het Hof, door ongebonde schandt
Verovert heeft Ægist ten laetsten ingenomen.
STOM. Hoe swack is welstandt, en hoe haest in top gekomen.
ELECT. Nu, by geheuchenis van die my heeft geteelt.
By 't Koninckliјck gesagh, u handen met gedeelt.
En gantsch de aerdt bekendt, by d'onbestelde Goden
Besweer ick u, ontfangt dit kindt, de doodt ontvloden,
En d'heyl'ge dief-stal deckt door u beproefde trouw.
STO. Schoon Agamemnons moort, waer voor ick schrick en grouw,
My 't vreesen leert, sal ick u echter veyligh houwen,
Mijn soon Orestes en alleen aen my vertrouwen.
Noch voor- noch tegenspoet gewoone trouw ontbeert.
Neemt ghy dat hooft-cieraet in Elis my vereert.
U lincker met dat loof, gegunt die prijs berennen,
Bedecke u aengesicht te swaerder te bekennen;
Dien palm-tack van Olymp, verstreck u tot geleyd'.
Zy u een decksel en een gunst'ge voor-bô beyd'.
En ghy mijn Pylades, dit kome u jeught te stade,
Leert trouw bewaren uyt u vaders trouwe daden.
En ghy, ô vlugh gediert, bejuyght met handt-geslagh,
Van 't gantsche Griecken, dien soo hoogh-beroemden dagh,
Spant weêr u krachten in, ontvliedt de snoode palen;
Daer echter min de wraeck de bloedt-schuldt moet betalen.
ELECT. Hy is vertrocken en alreedts uyt mijn gesicht.
Ick veyligh nu, ontsie geen vyandt, 't hert en swicht
Nu voor geen moorders, maer 'k gae self mijn hooft te bieden.
En weyger gene doodt te lijden moet 't geschieden.
Daer komt de moorderes van haren bedt-genoot,
Met haer vervloeckt gewaedt, van vaders bloedt noch root.
Haer handen noch besmet van 't overtolligh bloeden,
En haer gelaet dat schijnt noch even seer te woeden.

Dit Altaer zy mijn wijck, Caſſandra laet my toe,
Dat mijn gelijcke vrees ick aen u zijd' behoe.

CLYTEMNESTRA. ELECTRA.
ÆGISTUS. CASSANDRA.

Wat port u vyandin uw 's moeders, opgeheven
En ſtoute Deeren, u dus onder 't volck te geven,
En tegens onſe wijs, aen alle mans geſicht
U te vertoonen ſnood' en onbeſchaemder wicht?
Tot ſulck een ſtout beſtaen al veel te vroegh ontbonden?
ELECT. Als maeghd verlaet ick 't huys, door overſpel geſchonden.
CLYT. Wie ſou u voor een maeghd begroeten rechte voort.
ELECT. Daer ick u dochter ben; 't was anders als 't behoort.
CLYT. Wie leert u ſulck een tael voor ouders te gebruycken?
ELECT. Leert ghy my ſoo mijn plicht. CLYT. Ghy kond noch wild niet duycken,
Maer draeght een mannen hert, in 't maeghdelijck gemoedt.
Maer door u leet getemt, verandert haeſt van voet,
En tijdelijck geleert u als een vrouw te dragen.
ELECT. Sy leven die ſe wel met ſtael gewapent ſagen.
CLYT. Maeckt ghy u ons gelijck, wat dwaeſheydt vangt ghy aen.
ELECT. Ons? wat is dat? is Agamemnon opgeſtaen?
Spreeckt als een Weduw u genoot is uyt het leven.
CLYT. Als Koningin ſal ick u beter leſſen geven,
En leeren als een maeghd, u moet die ſtoutheydt af.
Seght my terwijlen waer mijn ſoon ſich heen begaf,
Of waer g' u broeder hebt verborgen en verſteecken?
ELECT. Hy is de moort-kuyl van Mycenen al ontweecken.
CLYT. Geeft my mijn ſoon. EL. Geeft my mijn vader wederom.
CLY. Waer ſchuylt hy? EL. Vry en veyl, en ſiet niet naer hem om,
Hy vreeſt geen nieuw gebiedt, dees antwoordt ſal u voegen,
Zijt ghy vernoeghſaem, niet te minder u genoegen.
CLYT. Noch heden help ick u verwoede maeghd van kant.
ELECT. Dat ſcheelt my weynigh is 't maer ſlechts door uwe handt.

'k Ont-

'k Ontwijck den Altaer, 't zy ghy 't ſtael daer in wilt douwen,
Daer is mijn boeſem, 't zy ghy wilt dees hals doorhouwen,
Gelijck het vee, de neck verwacht alreedts den ſlagh,
Het ſchelmſtuck is alreedts ſoo hoogh als 't komen magh,
Waſch met mijn bloedt weêr af de vlecken van u handen.

CLYT. Geſel in mijn gevaer, die Argos ruyme landen
Beneffens my beſtiert, toont ghy u noch verheught.
Ægiſtus, daer ghy ſiet die kinderlijcke deught,
Die haren moeder niet ontſiet met trots te tergen,
En 't haren onwil noch haer broeder gaet verbergen?

ÆGIST. Ghy raſend' wicht, bedwingt u veel te ſtout verhael,
Terght moeders ooren ghy niet meer met ſulck een tael.

ELECT. Die duyſent konſtenaer van ſoo veel booſe ſtucken,
Vermaent my oock, hoe ſal 't noch eynd'lijck hier gelucken?
Die door ſijn grouwelen van alle naem ontaert,
Neef van ſijn vader, broer van deſe die hem baert.

CLYT. Wat toeftg' Ægiſtus haer in 't heylloos bloedt te ſmoren?
Sy braecke haer ziel, of breng haer broeder weêr te voren.

ÆGIST. Men ſtel in ketenen d'ontuchtige in bedwang,
En geef den Kercker haer te woon haer leven lang:
Gequelt door eyndeloose en uytgekipte pijnen,
Verbie de Sonne haer ſtanck en armoê te beſchijnen,
En maecke haer Weduw voor de plicht van 't echte bedt,
Een balling, van genae, van 't Hemels licht ontſet,
Van elck gehaet, en leere haer leet en jammer dragen.

ELECT. Gunt my de doodt. ÆGI. Dat was u eygen wil behagen,
Men gaf ſe u ſoo ge die gelijck een ſtraffe vloodt.
Geen recht Tyran vergelt de moet-wil met de doodt.

ELECT. Kan meerder als het licht de bitt're wraeck begeren?

ÆGIST. Het leven, ſoo ghy dat op 't liefſte ſoudt ontberen.

CLYT. Mijn dienaers, ſleept van hier dit ſchadelijck gedrocht.
Ver van Mycenen, ſtelt haer in een and're locht,
In eenigh hoeck van 't Rijck, daer haer de nacht beklemme
In een ſpelonck, om ſoo dat dolle breyn te temme.

Maer

Maer dat die Konincks hoer, die opgebroghte maeghd,
In lijf en leven ſtraf, naer haer verdienſte, draeght,
En volge haer bedt-genoot, mijn echte koets ontſtolen.

CASS. En treckt niet 'k volgh van ſelfs, 'k voorkoom u wreede Argolen,
'k Verlang de Phrygen d'eerſt' te ſtrecken tot een bood'
Van 't dempen van Myceen, van 't blijven van u vloot,
Van 't moorden van den Vorſt, van duyſent wracke kielen,
Hoe Troja leſt leyt in verderven en vernielen
By Argos, door een vrouw, door min, door liſt verraên.
'k Vertoef niet, ruckt ghy voort, hebb' danck voor ſulck beſtaen.
't Verheught my Troja dus ten enden t'over leven.

CLYT. Ontſinde ſterft. CASS. Ghy ſult oock raſerny beleven.

UYT.

Op L. A. Senecas
AGAMEMNON.
Vertaelt door L. v. Bos.

O Atreus grooten soon, ô hoogh befaemde ziel,
Door wien dat Hectors Stadt, tot puyn en asch verviel:
Die die geschonde trouw, van Menelaus u broeder,
Aen't hert ley, en de wal van dien Trojaenschen hoeder,
Door tien jaer oorloogh's ramp, vernielt saeght en geslaeckt,
Om schoone Helena. Hoe werdt u deught gewraeckt,
En't noodt-lot van u heyl, soo bitter opgewogen,
Daer d'ander Juffer-rey, ter zielen opgetogen,
Blijft hangen aen de mondt, en woorde van haer man,
Tot dat hy stom verdwaelt, sy niet meer hooren kan.
Daer komt u Koningin met schijn van min u payen,
De moort-bijl staet gereet, in't aensien van u grayen,
Thyestes soon die slijpt het scherp-gewette stael,
En duwt't u in de borst, vervult u Hof en Sael,
Met eygen Konings bloedt; wie souw de moorder weren,
Daer Clytemnestra wil, Egisthus moet regeeren.
Sy bloemt de man-slagh met de moort van Efigeen
Haer dochter, die voor't volck, en't leger had geleên.
Door last der Jaght-Godin. Hoe kan de wet der Goden
V, al te bittere vrouw, tot sulck een schelmstuck noden.
Tot overspel en moort, neen't is u geyle lust,
Die ghy op't Ledecant met u Ægisthus blust.
Nu mint ghy onbeschroomt. V Agamemnons *leven*
Is met de vrees gelijck u uyt het hert gedreven.
Nu sweet u dart'le koets van moort en geyle min,
Nu Pelops Neef is Vorst, en ghy de Koningin
Der Griecke, dat's een vreught, maer denckt ghy dat de Goden
Bestieren't rondt niet meer, en dat se sulck een snooden
En vuylen schellemstuck niet wisse van de aerdt,
Wanneer se Ægisth en u, door die ghy hebt gebaert,
Die euvelen betael naer eyndt van twintigh jaren,
Als ghy in d'open lucht u ziel doet spele varen,
Verlost van alle angst, door Pythis renne strijdt,
Die Agamemnons *Kroost in't perck aen stucken rijdt.*

V ziel

V ziel die swelt van vreught, als ghy Ægisthus deelden
V ruym gevierde schoot, maer midden in die weelden,
Soo komt een schralen windt uyt Phocis herwaerts aen,
En buldert door u Hof. Ai sie, ai sie, daer staen
V kindt en moeder Beul, en die met eygen handen
Sijn vaders wraecke neemt, in moeder aen te randen.
Electra die voldoet, haer rouw en wraeck in't hert,
Van die haer heeft gebaert, u Boel die al benart,
Is in Orestes hande, en moet den doodt-snick geven.
In d'eygen sael en plaets, daer Agamemnon *'t leven*
Wel eer verliet, soo krijght het schelmstuck rechte loon,
Wanneer Orestes weêr beklimt sijn vaders Throon,
Soo solt het Atrus zaedt, dan onder, dan weêr boven,
Maer de gerechte straf moet men de Goden loven.

W. v. BLYENBERGH.

Op L. v. BOS
AGAMEMNON van SENEKA.

HY die voor Priaams wal, op de Sigeesche stranden,
De strenge Leegerbijl als Opperveldtheer droegh,
Die't Aaziaansche staal den Fryg ontwrong de handen,
En het Argoolsche vuur in Troojens daaken joegh:

Die, na tien jaaren krijghs, van't juichende Myceenen
Als Overwinnaar wordt in zijn triomf begroet,
Terwijl Pergamums jeught in jammeren en weenen
Zijn Zeegewaagen volght met neêrgeslaagen moedt:

Die Vorst vindt hier de moort in't veinzend harte schuilen
Van haar die met hem heeft en dons en disch gemein:
Zijn eigen Bedtgenoot bespat de marmre Zuilen
Van't Zeegepraalend Hof met't Vorstlijk bloedt en brein.

De Tyber hoorde al lang zijn hooge Schouwburgh zuchten,
Toen op het Rooms Toonneel de dochter van Tyndaar
De bijl greep, dreighde en trof, en wekte een moortgeruchte
En stem, die't juichend Hof deed huilen droef en naar.

 Toen

Toen d'eigen moortbijl deed Kassandra neederstorten
Op 't nauwlijks doode lijk haars toegekeurden Heer,
Met wien ze een sterflot deelt, hoe hoogh hy ooit verkorte
Haar Vaaderlandt, en bloedt, ten koste van haar eer.

Zoo treft d'Aanschouwer hier een zelfde meedelijden
En zuchtend jammeren in 't leenige gemoedt,
Als hy dien zelfden Vorst, den grootsten der Atryden,
Op 't Neêrduitsch Treurtooneel ziet wentlen in zijn bloedt.

Als hy hier d'Ontucht ziet zoo helsch te zaamenspannen
Met Staatzucht, Wraak, en Moort, in Neef en Gemaalin,
Als hy een laffen guil, den vloek der dappre mannen,
Ziet stijgen op den Troon door overspeelge min.

Zoo staptge, ô VAN DEN BOS, *den Roomer in zijn schreeden,*
En volght 't hooghdraavend spoor van 's Tybers stijl en toon:
Zoo stightge een trots Tooneel, dat dreunt op 't moedigh treeden
Der Vorsten fier en prat, op Scepter, Kroon en Troon.

d'Aaloude Treurstijl wordt in Neêrlandt dus herbooren,
En d'hooge Schouwburgh bromt op Griekſche en Roomsche praal,
Terwijl de Dichter streelt te zaamen oogh en ooren,
Met toestel rijk van pracht, en vaarzen trots van taal.

A. V. GROENINGEN.

E I N D E.

